

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

UNIVERSITY OF TEXAS RIO GRANDE VALLEY, USA

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

***ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ
РОЗБУДОВИ***

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

(23–24 листопада 2023 року)

Харків – 2023

УДК 338.1:334.7:338.246.8](477)(06)
Ф94

Редакційна колегія:

Наталія МАТВЄЄВА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Інна КИЛИМНИК – канд. юрид. наук, доцент кафедри патентознавства та основ правозастосовної діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Олександр КОЮДА – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та маркетингу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, протокол № 5 від 1 грудня 2023 р.

Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах Ф94 післявоєнної розбудови: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), Харків, 23–24 листоп. 2023 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін. ; редкол.: Н. М. Матвєєва, І. І. Килимник, О. П. Коюда]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова та ін. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 258 с.

ISBN 978-966-695-598-5

У збірнику надруковані матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Функціонування суб'єктів економічної діяльності в умовах післявоєнної розбудови», яка проходила з 23 по 24 листопада 2023 року в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова. Розглядалися питання щодо проблем та шляхів їх вирішення щодо функціонування, розвитку, управління та правового забезпечення суб'єктів господарювання в Україні в умовах післявоєнного стану.

УДК 338.1:334.7:338.246.8](477)(06)

ISBN 978-966-695-598-5

© Колектив авторів, 2023

© ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023

ЗМІСТ

Секція 1

Економічні виклики, загрози і проблеми та їх вплив на діяльність суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану

<i>Богдан Н. М., Осовець О. Е. Напрямки поствоєнного відновлення туристичної індустрії Харківського регіону .....</i>	9
<i>Жовтяк Г. А., Білобородов В. Ю. Основні тенденції ринку будівельних матеріалів України .....</i>	11
<i>Жовтяк Г. А., Богданов Р. Ф. Проблеми та перспективи розвитку будівельної галузі України в умовах війни.....</i>	13
<i>Іванов Д. С. Використання штучного інтелекту в умовах діяльності сучасного підприємства .....</i>	15
<i>Іванова О. А., Компанієць В. В. Щодо управління організацією в умовах крайньої невизначеності.....</i>	16
<i>Карачарова К. А., Сергєєв В. С. Управління фінансовою безпекою підприємства .....</i>	18
<i>Карачарова К. А., Трофимов А. Г. Оцінка фінансової стійкості банку.....</i>	20
<i>Колбасін Є. С. Переваги та недоліки модульного будівництва на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду .....</i>	22
<i>Матвєєва Н. М., Лівшиц Д. С. Економічна система України: теоретичний аспект .....</i>	24
<i>Мальований Г. О., Нікітін А. М. Сталий розвиток міст: комплексний підхід.....</i>	26
<i>Михайлов М. В. Роль держави у забезпеченні функціонування вищих навчальних закладів під час воєнного стану .....</i>	27
<i>Міценко А. С. Вплив війни в Україні на інноваційну діяльність .....</i>	28
<i>Оболенцева Л. В., Бондаренко Ю. С. Сутність та значення інклюзивного туризму в умовах соціально-економічних викликів та загроз .....</i>	30
<i>Оболенцева Л. В., Ткач Д. П. Дослідження основних напрямів діяльності туроператорських компаній в Україні під час війни .....</i>	32
<i>Островський І. А., Воробйова В. В. Сучасні особливості підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємств на принципах відповідального інвестування .....</i>	34
<i>Пакуліна А. А., Євсєєва О. О. Індикатори кіберзагроз в системах моніторингу безпеки економічної діяльності підприємства .....</i>	36
<i>Пакуліна А. А., Соколов В. А. Економічні виклики в умовах воєнного стану</i>	38
<i>Пархоменко В. В., Мотузка О. М. Оптимізація структури капіталу підприємства та грантова підтримка бізнесу в Україні в умовах воєнного стану .....</i>	40
<i>Рибак Г. І., Висоцький Є. В. Конкурентоздатність підприємств в умовах невизначеності та ризику .....</i>	42

безпекою є забезпечення найбільш ефективного функціонування, найбільш продуктивної роботи операційної системи, економного використання ресурсів, забезпечення певного рівня трудового життя працівників та якості бізнес-процесів на підприємстві, а також постійне стимулювання зростання наявного потенціалу та його стабільного розвитку.

Нестабільний стан економіки змушує підприємства ретельно контролювати всі процеси з метою забезпечення безперебійного виробництва та реалізації продукції, захисту ринку та протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам. Тому перед керівництвом підприємств постає важливе завдання забезпечення економічної безпеки. Як багатогранне поняття, економічна безпека підприємств поєднує в собі зовнішні та внутрішні елементи, а отже, впливає одночасно на декілька складових економічної безпеки. Варто зазначити, що всі складові економічної безпеки взаємопов'язані та певним чином впливають одна на одну.

Список використаних джерел:

1. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2003. – 608 с.
2. Зубка М.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. Київ. 2012. 222 с.
3. Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. Планування економічної безпеки підприємств. К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2005. 170 с.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

КАРАЧАРОВА Катерина Анатоліївна,
канд. екон. наук, доцент,
ТРОФИМОВ Андрій Геннадійович,
здобувач вищої освіти
Український державний університет
залізничного транспорту, м. Харків

В умовах військового стану банківська система стикається з багатьма перешкодами, тому оцінка фінансової стійкості банку є надзвичайно важливою складовою фінансової стабільності та успіху будь-якого комерційного банку. В обставинах фінансової кризи, ускладненими умовами праці під час збройної агресії, та зростаючих вимог до капіталу, банківський менеджмент стикається з різними проблемами, серед яких є підтримання ліквідності на достатньому рівні, рівня капіталізації, рентабельності, якості портфеля активів тощо. В сучасній економіці банки, як фундаментальні інститути фінансової системи відіграють важливу роль підтримання фінансової стабільності не лише як суб'єкта господарювання, а й економіки усієї держави, тому ефективне управління є важливою складовою фінансової стабільності та стресостійкості.

Фінансова стійкість банку передбачає його здатність продуктивно управляти ризиками та виконувати фінансові зобов'язання в будь-який момент часу, навіть у випадку фінансового стресу, який може виникнути через різні фактори, такі як зміни в економіці, втрати на ринках активів, погане кредитне керівництво тощо. Отже, визначення та оцінка фінансової стійкості стають надзвичайно важливими завданнями як для банків, так і для регуляторів. Ефективне управління ліквідністю, ризиками, прибутковістю та стійкістю капіталу дозволяє банкам уникати кризових ситуацій та збоїв у власній діяльності, що у свою чергу сприяє забезпеченню макроекономічної стабільності та впевненості в економічному майбутньому країни.

Важливо розуміти, що фінансова стійкість банку є ключовим аспектом його функціонування та ролі в фінансовій системі. Це поняття визначається як здатність банку витримувати внутрішні та зовнішні шоки, зберігаючи при цьому свою фінансову активність та здатність задовольняти вимоги клієнтів. Фінансово стійкий банк в змозі оптимально управляти своїми ресурсами, підтримувати адекватні капіталовкладення та мінімізувати ризики, пов'язані з втратами або іншими негативними наслідками.

Для детального дослідження стабільності банківських установ необхідно мати інформацію про дестабілізуючі фактори які впливають на їх роботу, ці фактори бувають різного походження. У науковій літературі ці фактори поділяють на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів відносять: глобалізаційні, фінансові, соціально-психологічні, форс-мажорні, законодавчі, політичні та економічні [1]. Серед них особливу увагу доцільно приділити фінансовим та економічним факторам оскільки фінансові кризи, зміни в процентних ставках, інфляція, безробіття, економічний зріст або занепад, можуть впливати на фінансову стійкість банку через зміни в портфелі кредитів та кредитних ризиках. Наприклад, збільшення процентних ставок може збільшити витрати на обслуговування боргу, що призводить до скорочення прибутку банку. До внутрішніх факторів відносять: фінансово-економічні, організаційні, функціональні та комерційні [1, 2]. Всі ці фактори можуть безпосередньо впливати на діяльність банку, так, наприклад, до фінансово-економічних факторів можна віднести капіталовкладення, якість активів та прибутковість. До організаційних факторів: корпоративне управління та організаційну структуру. До функціональних: управління ризиками та ліквідність. До комерційних факторів: клієнтську базу, маркетинг та розвиток бізнесу.

Держава також приділяє велику увагу питанню фінансової стійкості банків, бо від кожного банку залежить безпека та стабільність макроекономічного рівня держави. В Україні регулюванням та моніторингом банківської діяльності займається Національний банк України. Виходячи з постанови Національного банку України № 368 від 28.08.2001, з метою забезпечення стабільної діяльності банків та своєчасного виконання ними зобов'язань перед вкладниками, а також запобігання неправильному розподілу ресурсів і втраті капіталу через ризики, що притаманні банківській діяльності була розроблена інструкція яка установлює порядок визначення

регулятивного капіталу банку та економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма банками [3].

Фінансова стійкість банку є важливою для забезпечення стабільності фінансової системи та захисту інтересів клієнтів, вкладників та інших учасників ринку, довіра яких в умовах війни є дуже важливою складовою надійності держави. Для оцінки економічної стійкості банку необхідний комплексний підхід, що враховує як зовнішні, так і внутрішні фактори. Необхідність розробки системи вимірювання та моніторингу цих факторів є важливою складовою банківського менеджменту. Це допоможе вчасно ідентифікувати ризики та керувати ними.

Список використаних джерел:

1. Корженко К. А. Підходи до класифікації факторів, що впливають на стійкість банківської установи. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2015. № 12. Ч. 1. С. 191–195. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_12/48.pdf.

2. Малахова О.Л., Михайлюк Р.В. Управління фінансовою стійкістю банків: Навчальний посібник. - Тернопіль: Вектор, 2011. – 300 с.

3. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Нац. банку України від 28.08.2001 р. № 368 : станом на 11 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МОДУЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ

***КОЛБАСІН Євген Сергійович**
канд. екон. наук., науковий співробітник
Науково-дослідний центр індустріальних
проблем розвитку НАН України*

Сучасні технології виробництва модульних будинків за першочергову мету ставлять необхідність будівництва житла в найкоротші терміни. Задля досягнення цієї мети серед найбільш розповсюджених виявився модульний метод будівництва на основі технології SIP-панелей. Будинок збирається з окремих його частин поза межею ділянки де він буде встановлений в майбутньому. Збірні готові модульні будинки комплектуються секціями, тобто модулями, які суворо відповідають індивідуальному проекту замовника. Підготовлені елементи доставляються на будівельний майданчик і монтуються на заздалегідь підготовлений фундамент у відповідності до проектною документації.

Дослідження досвіду модульного будівництва за технологією SIP-панелей в Україні та окремих країнах Європи дозволило сформулювати такі його недоліки та переваги (табл. 1).

Електронне наукове видання

**ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

(23–24 листопада 2023 року)

*Матеріали конференції опубліковані в авторській редакції
мовою оригіналу*

Відповідальний за випуск *Н. М. Матвєєва*

Технічний редактор *О. П. Коюда*

Підп. до друку 12.01.2024. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 15.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.